

УДК 378:373.3.015.311(045)

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2021.79.2.32>

Толмачова І. М.

ОЗНАЙОМЛЕННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ З ПРИНЦИПОМ ДИТИНОЦЕНТРИЗМУ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ “ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА”

Ідея дитиноцентризму має велику історичну традицію. Педагогічні аспекти забезпечення принципу дитиноцентризму набувають особливої важливості в умовах реалізації Концепції Нової української школи.

В результаті вивчення стану загальнопедагогічної підготовки майбутніх учителів початкової школи виявлено недостатнє висвітлення проблематики реалізації принципу дитиноцентризму в професійній діяльності.

На основі аналізу наукових розвідок та досвіду роботи охарактеризовано дидактичні підходи до ознайомлення здобувачів освітнього ступеня бакалавра з принципом дитиноцентризму в ході вивчення освітнього компонента “Загальна педагогіка”. Роботу реалізовано у природних умовах із дотриманням логіки та структури освітнього процесу у педагогічному ЗВО.

Представлено пакет завдань, які було розроблено автором та запропоновано майбутнім фахівцям під час лекційних занять, у ході практичних занять та для самостійної роботи. Під час розроблення завдань враховано таксономію навчальних цілей і результатів Б. Блума й використано дієслова (*Bloom Taxonomy Action verbs*), що скеровували мисленнєву діяльність здобувачів вищої освіти на різних рівнях. Навчальну взаємодію викладача з майбутніми вчителями початкової школи було організовано як фасилітаційний процес, який передбачав наповнення його особистісним змістом, сприяв індивідуальному визначенню у царині педагогічних цінностей. Викладач цілеспрямовано реалізовував принципи створення безпечного освітнього середовища.

Наведені матеріали можуть бути використані у процесі загальнопедагогічної підготовки майбутніх учителів початкової школи, для складання навчально-методичних посібників із “Загальної педагогіки” та методичних рекомендацій до організації та проведення педагогічних практик для здобувачів вищої освіти.

Зазначено, що такий підхід відповідає актуальним запитам системи освіти України та сприяє формуванню в майбутніх учителів початкової школи професійної компетентності.

Подальшого вивчення потребують питання підготовки майбутніх учителів початкової школи до реалізації принципу дитиноцентризму в умовах дистанційного навчання.

Ключові слова: принцип дитиноцентризму, майбутній учитель початкової школи, освітній компонент “Загальна педагогіка”.

Світоглядною основою побудови сучасної освіти на всіх рівнях стала ідея людиноцентризму. В. Кремень підкреслює, що “якісна освіта – людиноцентрована освіта, яка враховує сутнісні індивідуальні характеристики, розкриває та розвиває задатки й обдарування кожної дитини і на цій основі забезпечує максимальну реалізацію її потенціалу, формує професійно компетентну та кваліфікаційно конкурентну особистість” [4, с. 9].

Ситуація у сучасній освіті суттєво впливає на системну зміну вимог до рівня професіоналізму, інтелектуальних, соціокультурних та моральних якостей учителя початкової школи. Здійснюється інтенсивний науковий пошук у напрямі подальшого розроблення складної архітектури професійної підготовки майбутніх фахівців, спрямованої на ефективну педагогічну діяльність у нових умовах функціонування школи першого ступеня.

Компонентом професійної підготовки є загальнопедагогічна підготовка здобувачів вищої освіти, у ході якої традиційно здійснюється цілеспрямоване вивчення певної системи принципів, які безпосередньо впливають на ефективність освітнього процесу та виступають основою професійної діяльності вчителя початкової школи. Орієнтація на потреби учня в освітньому процесі, дитиноцентризм є складниками своєрідної формули ефективності Нової української школи. Однак ці принципи тільки стають об’єктом системних наукових досліджень та фрагментарно представлені у змісті підготовки майбутніх педагогів.

Отже, виявлено суперечність між актуальним запитом системи початкової освіти на готовність майбутніх педагогів до ефективної реалізації принципу дитиноцентризму та недостатнім розробленням відповідного компонента професійної підготовки у педагогічному закладі вищої освіти.

Вирішення цієї суперечності потребує внесення істотних змін у зміст та механізми розгортання професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи.

Проблематику професійної підготовки майбутнього вчителя початкової школи висвітлено в дослідженнях В. Бондаря, Н. Бібік, Т. Байбари, М. Вашуленко, Л. Коваль, Я. Кодлюк, О. Савченко, Л. Хомич, Л. Хоружої, О. Хижної.

Л. Коваль вважає, що “удосконалення системи підготовки майбутнього вчителя початкової школи викликане потребою українського суспільства в особистості педагога гуманного, дитиноцентрованого фахівця, який має розвинене педагогічне мислення, здатний до перетворювальної, конструктивної діяльності та мобільності. Такий учитель зможе вільно орієнтуватись у педагогічних інноваціях, користуватись засобами інформаційно-комунікаційних технологій, глибоко усвідомлювати актуальні потреби й умови функціонування 4-річної початкової освіти” [3, с. 38].

Принцип дитиноцентризму – це складний об’єкт педагогічної реальності. Вважаємо, що сформувати у здобувачів вищої освіти готовність до реалізації принципу дитиноцентризму можливо тільки за умови планування, розроблення та впровадження в освітній процес ЗВО комплексу заходів у напрямках загальнопедагогічної, методичної та практичної підготовки.

Компонентом загальнопедагогічної підготовки є навчальна дисципліна “Загальна педагогіка”. О. Кобрій відзначає, що “загальна педагогіка є світоглядною та методологічною основою організації освітнього процесу у педагогічному ЗВО відповідно до нових викликів. У свою чергу, місце педагогічних дисциплін у загальній системі вищої освіти визначається такою залежністю: вони є основою для вивчення фахових методик та проходження практики педагогічної діяльності” [2, с. 7].

Мета статті полягає у характеристиці дидактичних підходів до ознайомлення майбутніх учителів початкової школи з принципом дитиноцентризму в ході вивчення освітнього компоненту “Загальна педагогіка” на основі аналізу наукових розвідок та досвіду роботи.

Ідея дитиноцентризму має велику історичну традицію. У сучасних наукових студіях та методичних напрацюваннях поняття “дитиноцентризм” тлумачиться по-різному: як своєрідний світогляд щодо виховання дитини, стрижневий вектор розвитку загальної середньої освіти, провідний принцип освітньо-виховної діяльності на загальнодержавному рівні, ідеологія освіти, соціально-педагогічна модель освіти, принцип організації освітнього процесу. Приєднуємося до визначення, запропонованого авторами “Порадник для вчителя Нової української школи”: “дитиноцентризм розуміється як максимальне наближення навчання і виховання конкретної дитини до її сутності, здібностей і життєвих планів” [7, с. 18].

Підготовка здобувачів вищої освіти до впровадження принципу дитиноцентризму – це нагальне завдання, що вимагає визначення необхідного та достатнього обсягу змісту підготовки, розроблення комплексу форм, методів і засобів навчання й перевірки та контролю.

Результатом підготовки здобувачів вищої освіти до впровадження принципу дитиноцентризму виступає формування в них відповідної готовності, що є інтегрованим особистісним утворенням, яке включає ціннісні орієнтації, професійні мотиви, системні знання, комплекс відповідних умінь та навичок, здатність ефективно діяти у непередбачуваних ситуаціях.

Теоретичною основою цієї роботи в ході вивчення освітнього компоненту “Загальна педагогіка” виступили документи міжнародних організацій, що нині працюють у сфері освіти (ЮНЕСКО, ЮНІСЕФ, Міжнародний департамент стандартів тощо), Концепція розвитку педагогічної освіти, професійний стандарт “Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти”, основні положення Концепції “Нова українська школа”, результати сучасних наукових досліджень й методичні напрацювання щодо організації освітнього процесу у початковій школі.

У Преамбулі Педагогічної конституції Європи, що визначає принципи та методологію філософії та політики процесу підготовки нового вчителя для об’єднаної Європи ХХІ століття, відзначено, що підготовка педагогів за єдиною шкалою загальнолюдських цінностей і з урахуванням національних особливостей є тим головним остовом, навколо якого мають здійснюватися модернізаційні та інноваційні процеси педагогічної освіти в сучасному європейському просторі [5]. До загальнолюдських цінностей відносять людиноцентризм, толерантність, миролюбство, екологічну безпеку, дотримання прав людини, солідарність. Саме реалізація принципу дитиноцентризму є напрямом діяльності освітян у цій парадигмі.

Відповідні підходи реалізовано у нормативно-правових документах для освітянської спільноти України. Зокрема, у професійному стандарті “Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти” представлено трудову функцію Б “Забезпечення і підтримка навчання, виховання і розвитку учнів в освітньому середовищі та родині” [8]. Ця функція передбачає володіння педагогом професійною компетентністю Бб “Здатність до відстеження динаміки та забезпечення підтримки особистісного розвитку дитини в освітньому процесі”, яку описано через знання, уміння та навички.

Роботу здійснено в ході викладання майбутнім учителям початкової школи (галузь знань 01 “Освіта/Педагогіка”, освітньо-професійна програма “Початкова освіта”, спеціальність 013 “Початкова освіта”, освітній ступінь “бакалавр”) освітнього компоненту “Загальна педагогіка” (розділ “Дидактика”). Роботу реалізовано у природних умовах із дотриманням логіки та структури освітнього процесу у педагогічному ЗВО.

Ознайомлення з цим принципом здійснено у такій послідовності: актуальність проблематики реалізації ідей дитиноцентризму в сучасних умовах; стислий історичний огляд розроблення ідеї дитиноцентризму; характеристика сутності поняття “принцип дитиноцентризму”, встановлення зв’язків із поняттями “людиноцентризм”, “педагогічна діяльність”, “безпечне освітнє середовище”, “інклюзивна освіта”, “індивідуальна траєкторія особистісного розвитку”, “класна спільнота” (теоретичний аспект); аналіз підходів до забезпечення принципу дитиноцентризму у Новій українській школі (практичний аспект).

Було розроблено пакет завдань, що запропоновані майбутнім фахівцям під час лекційних занять, у ході практичних занять та для самостійної роботи. Під час розроблення завдань враховано таксономію навчальних цілей і результатів Б. Блума й використано дієслова (Bloom Taxonomy Action verbs), що скеровували мисленнєву діяльність здобувачів вищої освіти на різних рівнях [6, с. 56]. Наведемо комплекс завдань для майбутніх учителів початкової школи.

1) Заповнити “Драбинку успіху” за темою “Педагогічна характеристика принципу дитиноцентризму”.

- 2) Написати синквейн з теми “Молодший школяр”.
- 3) Дібрати асоціації до поняття “дитиноцентризм”.
- 4) Заповнити таблицю “Знаємо. Хочемо знати. Дізналися” (після лекційного заняття “Принцип дитиноцентризму як педагогічний феномен”).
- 5) Зіставити визначення поняття “дитиноцентризм”, запропоновані науковцями. Виділити спільні ознаки. Сформулювати висновки.
- 6) Скласти опорну схему “Педагогічна характеристика принципу дитиноцентризму”. Пояснити її структуру та зміст.
- 7) Створити буклет “Дитиноцентризм – ключовий компонент Нової української школи”.
- 8) У Педагогічній конституції Європи визначено, що найважливішою компетентністю педагога ХХІ століття є забезпечення навчального середовища, яке сприяє благополуччю кожної дитини і формує її багатий духовний світ. Довести важливість такого підходу в роботі з молодшими школярами.
- 9) Ознайомитися з роботою В. Сухомлинського “Школа під блакитним небом”. Відібрати приклади реалізації видатним педагогом ідей дитиноцентризму у спілкуванні з молодшими школярами.
- 10) Навести приклади забезпечення вчителем ідей людиноцентризму в освітньому процесі початкової школи. Скласти перелік досліджень вітчизняних науковців із проблематики реалізації принципу дитиноцентризму у Новій українській школі.
- 11) Переглянути відеозапис уроку математики в першому класі. Визначити форми, методи та засоби роботи, що було використано педагогом для забезпечення принципу дитиноцентризму.
- 12) Визначити ознаки уроку у початковій школі як простору реалізації принципу дитиноцентризму.
- 13) Скласти фрази, за допомогою яких учитель може підтримати інтелектуальні зусилля здобувача початкової освіти.
- 14) Дізнатись у вчителя початкової школи про можливість залучення першокласників до створення класної спільноти.
- 15) Пояснити зв'язок реалізації принципу дитиноцентризму та створення безпечного освітнього середовища.
- 16) Скласти фрази, за допомогою яких учитель початкової школи позитивно впливає на створення безпечного освітнього середовища.
- 17) У “Пораднику для вчителя Нової української школи” в контексті реалізації ідей дитиноцентризму запропоновано відмовитися від орієнтації освітнього процесу на середнього школяра й обов'язково враховувати інтереси кожної дитини. Визначити методи навчання, що сприятимуть роботі в означеному напрямі в ході адаптаційно-ігрового циклу початкової освіти.
- 18) Запропонувати правила впровадження принципу дитиноцентризму в освітній процес початкової школи.
- 19) Визначити цінність упровадження принципу дитиноцентризму в умовах інклюзивної освіти.
- 20) Проаналізувати, як реалізація принципу дитиноцентризму пов'язана із забезпеченням індивідуальної траєкторії особистісного розвитку молодшого школяра.
- 21) Довести, що забезпечення принципу дитиноцентризму в освітньому процесі є критерієм його ефективності.
- 22) Проаналізувати проблемне питання. У “Пораднику для вчителя Нової української школи” наголошено на важливості реалізації ідеології дитиноцентризму в освітньому процесі. Які особисті та професійні якості необхідні Вам для вирішення цього завдання?
- 23) Написати рефлексивний твір “Реалізація принципу дитиноцентризму в освітньому процесі: мої здобутки та професійні задачі”.

Такий добір завдань сприяв формуванню у майбутніх фахівців системи знань із проблематики принципу дитиноцентризму; формуванню вмій мислити критично та неординарно, творчо, знаходячи, оцінюючи та використовуючи всю доступну й необхідну інформацію; становленню педагогічної спрямованості мислення та індивідуального стилю педагогічної діяльності; набуттю досвіду змістовної співпраці та рефлепрактики.

На заняттях упроваджувалися різні форми роботи, а саме колективна, індивідуальна, парна, групова, міжгрупове обговорення. Нам близька позиція О. Жданової-Неділько, яка трактує навчальну взаємодію викладача та здобувача вищої освіти в процесі вивчення педагогічних дисциплін як “систему комунікативних взаємодій, що на своєму макрорівні відтворює модель взаємин у людському суспільстві, на мезорівні виступає засобом формування конструктивних відносин у процесі реалізації цілей вивчення дисципліни, а на макрорівні лежить в основі особистісного та професійного розвитку й саморозвитку” [1, с. 77]. Навчальну взаємодію викладача з майбутніми вчителями початкової школи було організовано як фасилітаційний процес, який передбачав наповнення його особистісним змістом, сприяв індивідуальному визначенню у царині педагогічних цінностей. Викладач цілеспрямовано реалізовував принципи створення безпечного освітнього середовища.

Здобувачі вищої освіти мали можливість вибору ступеня складності та обсягу завдань для самостійної роботи, що сприяло індивідуалізації та диференціації навчання.

Для забезпечення зв'язку різних компонентів професійної підготовки здобувачам вищої освіти було запропоновано виконати низку завдань за темою в ході педагогічної практики “Пробні уроки та заняття в школі”. Майбутні фахівці спостерігали за діяльністю вчителя початкової школи в контексті забезпечення принципу дитиноцентризму (фіксували відповідні форми, методи та прийоми роботи з молодшими школярами; аналізували вибір доцільних педагогічних дій у непередбачуваних ситуаціях; складали “Професійну скарбничку”), намагалися обґрунтовано та ефективно конструювати освітній процес, усвідомлено добирати та використовувати професійні інструменти реалізації принципу дитиноцентризму з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, здійснювати взаємодію з молодшими школярами як фасілітацію, аналізували власні професійні здобутки та ускладнення у цьому напрямі педагогічної діяльності. Результати цієї роботи колективно обговорювалися в ході навчальних занять.

Оцінювання якості виконання завдань здійснювалося за різними шкалами відповідно до таких критеріїв, як розуміння; ступінь засвоєння теорії та методології питань, що розглядаються; обізнаність із основною та додатковою літературою; уміння поєднувати теорію з практикою; логіка, цілісність та структура викладу; аргументація власного погляду на аналіз питання; оригінальність; уміння формулювати висновки.

Для ознайомлення з думками здобувачів освітнього ступеня бакалавра стосовно ефективності роботи з ознайомлення з принципом дитиноцентризму та визначення напрямів подальшого удосконалення процесу викладання освітнього компоненту “Загальна педагогіка” нами було проведено підсумкову рефлексію (методи “Рефлексивне коло”, “Рефлексивний самоаналіз”, “Завершення речення”). Майбутні фахівці відзначили важливість цілеспрямованого ознайомлення з проблематикою дитиноцентризму, звернули увагу на набуття системи знань та досвіду реалізації відповідного принципу, виявили бажання розглянути педагогічні аспекти забезпечення принципу дитиноцентризму в умовах дистанційного навчання.

Розроблені матеріали можуть бути використані у процесі загальнопедагогічної підготовки майбутніх учителів початкової школи, для складання навчально-методичних посібників із “Загальної педагогіки” та методичних рекомендацій до організації і проведення педагогічних практик для здобувачів вищої освіти.

Висновки. Отже, проблематика принципу дитиноцентризму набуває особливої важливості в умовах реалізації Концепції Нової української школи.

Здійснюється модернізація освітнього процесу у педагогічному ЗВО, зокрема, через внесення змін у зміст та механізми розгортання професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи на рівні її складових частин та відповідних освітніх компонентів.

Для здобувачів вищої освіти на основі таксономії навчальних цілей і результатів Б. Блума розроблено пакет завдань, спрямований на комплексне ознайомлення майбутніх учителів початкової школи з педагогічними аспектами реалізації принципу дитиноцентризму в ході вивчення освітнього компоненту “Загальна педагогіка”. Такий підхід відповідає актуальним запитам системи освіти України та сприяє формуванню в здобувачів освітнього ступеня бакалавра професійної компетентності.

Подальшого вивчення потребують питання підготовки майбутніх учителів початкової школи до реалізації принципу дитиноцентризму в умовах дистанційного навчання.

Використана література:

1. Жданова-Неділько О. Дослідження динаміки навчальної взаємодії викладача та студента у процесі вивчення педагогічних дисциплін. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2015. № 10. С. 74–84.
2. Кобрій О. Моделивання змісту педагогічних дисциплін у вищих навчальних закладах України (друга половина XX – початок XXI століття). *Людознавчі студії. Серія: Педагогіка*. 2013. Вип. 27. С. 4–15.
3. Коваль Л. Професійна підготовка майбутніх учителів у контексті розвитку початкової освіти : монографія. 2-ге вид., перероб. і доп. Донецьк : ЛАНДОН – XXI, 2012. 343 с.
4. Кремень В. Проблеми якості української освіти в контексті сучасних цивілізаційних змін. *Педагогіка і психологія*. 2014. № 4. С. 5–10.
5. Педагогічна Конституція Європи. URL: <http://iscs-journal.npu.edu.ua/article/viewFile/74119/69552> (дата звернення: 02.02.2021).
6. Пометун О., Гупан Н. Таксономія Б. Блума і розвиток критичного мислення школярів на уроках історії. *Український педагогічний журнал*. 2019. № 3. С. 50–58.
7. Порадник для вчителя НУШ. URL: <http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/11/NUSH-poradnyk-dlya-vchytelya.pdf> (дата звернення: 28.01.2021).
8. Про затвердження професійного стандарту “Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти” : Наказ Міністерства соціальної політики України від 10 серпня 2018 р. № 1143. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1143732-18> (дата звернення: 30.01.2021).

References:

1. Zhdanova-Nedilko O. (2015) Doslidzhennia dynamiky navchalnoi vzaiemodii vykladacha ta studenta u protsesi vyvchennia pedahohichnykh dystsyplyn [Research of dynamics of educational interaction of the teacher and the student in the course of studying of pedagogical disciplines]. *Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii*. № 10. S. 74–84 [in Ukrainian].
2. Kobrii O. (2013) Modeliuvannia zmistu pedahohichnykh dystsyplyn u vyshchyykh navchalnykh zakladakh Ukrainy (druga polovyna XX – pochatok XXI st.) [Modeling the content of pedagogical disciplines in higher educational institutions of Ukraine (second half of the XX – beginning of the XXI century)]. *Liudynoznavchi studii. Serii: Pedahohika*. Vyp. 27. S. 4–15 [in Ukrainian].

3. Koval L. (2012) Profesiina pidhotovka maibutnikh uchyteliv u konteksti rozvytku pochatkovoї osvity: monohrafiia. 2-e vyd., pererob. i dopov. [Professional training of future teachers in the context of primary education development: monograph. 2nd ed., revis. and add.]. Donetsk: LANDON – XXI. 343 s. [in Ukrainian].
4. Kremen V. (2014) Problemy yakosti ukrainskoi osvity v konteksti suchasnykh tsyvilizatsiinykh zmin [Problems of quality of Ukrainian education in the context of modern civilization changes]. *Pedahohika i psykholohiia*. № 4. S. 5–10 [in Ukrainian].
5. Pedahohichna Konstytutsiia Yevropy [Pedagogical Constitution of Europe]. URL: <http://iscs-journal.npu.edu.ua/article/view-File/74119/69552> (date of access: 02.02.2021) [in Ukrainian].
6. Pometun O., Hupan N. (2019) Taksonomiia B. Bluma i rozvytok krytychnoho myslennia shkoliariv na urokakh istorii [B. Bloom's taxonomy and the development of students' critical thinking in history lessons]. *Ukrainskyi pedahohichnyi zhurnal*. № 3. S. 50–58 [in Ukrainian].
7. Poradnyk dlia vchytelia NUSH [NUS Teacher's Guide]. URL: <http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/11/NUSH-poradnyk-dlya-vchytelya.pdf> (date of access: 28.01.2021) [in Ukrainian].
8. Pro zatverdzhennia profesiinoho standartu "Vchytel pochatkovykh klasiv zakladu zahalnoi serednoi osvity" : Nakaz Ministerstva sotsialnoi polityky Ukrainy vid 10.08.2018 r. № 1143 [On approval of the professional standard "Primary school teacher of general secondary education" : Order of the Ministry of Social Policy of Ukraine dated August 10, 2018 № 1143]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1143732-18> (date of access: 30.01.2021) [in Ukrainian].

Tolmachova I. M. Introduction to future primary school teachers with the principle of child-centeredness in the course of studying the educational component "General pedagogy"

The idea of child-centeredness has a long historical tradition. Pedagogical aspects of ensuring the principle of child-centeredness become especially important in the context of the implementation of the Concept of the New Ukrainian School.

As a result of studying was revealed the state of general pedagogical training of future primary school teachers, insufficient coverage of the implementation of the principle of child-centeredness in professional activities.

Based on the analysis of scientific research and work experience were characterized didactic approaches to acquainting bachelors with the principle of child-centeredness during the study of the educational component "General Pedagogy". The work was realized in natural conditions, with observance of logic and structure of educational process in pedagogical ZVO.

The author presented a package of tasks, which were developed and offered to future specialists during lectures, practical classes and for independent work. In developing the tasks were used the taxonomy of educational goals and also were taken into account results and verbs of Bloom (Bloom Taxonomy Action verbs), which directed the mental activity of higher education students at different levels. The teacher's educational interaction with future primary school teachers was organized as a facilitation process, which involved filling it with personal content, contributed to individual determination in the field of pedagogical values. The teacher purposefully implemented the principles of creating a safe educational environment.

These materials can be used in the process of general pedagogical training of future primary school teachers, to compile textbooks on "General Pedagogy" and guidelines for the organization and conduct of pedagogical practices for students of higher education.

It is noted that this approach meets the current requirements of the education system of Ukraine and contributes to the formation of future primary school teachers' professional competence.

Further study is needed to prepare future primary school teachers to implement the principle of child-centeredness in distance learning.

Key words: *principle of child-centeredness, future primary school teacher, educational component "General pedagogy".*